

RAAD VAN KERKEN IN NEDERLAND

Kon. Wilhelminalaan 3, 3818 HN Amersfoort

Aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer P. Blokhuis
Postbus 20350
2500 EJ 's-GRAVENHAGE

Amersfoort, 22 juni 2020

Zeer geachte heer Blokhuis,

Met deze brief vraagt de Raad van Kerken in Nederland uw aandacht voor de dreigende op straat zetting van honderden migranten zonder verblijfsvergunning in de komende maanden. Omdat de leus: *'alleen samen krijgen wij corona onder controle'* ook hen insloot, werden gedurende de COVID-19 pandemie uitgeprocedeerde asielzoekers niet uit de COA-opvang verwijderd, en werden ongedocumenteerden ('niet-rechthebbenden') niet geweigerd in de reguliere daklozenopvang.

Nu de pandemie enigszins beheersbaar is geworden, en de voorzieningen afgebouwd worden, lijkt het alsof de groep migranten zonder verblijfsvergunning er niet meer bij hoort. In tegenstelling tot andere daklozen wordt voor hen de alternatieve opvang afhankelijk gemaakt van medewerking aan terugkeer naar het land van herkomst.¹ Ook het COA is weer begonnen met het beëindigen van de opvang van uitgeprocedeerden: zij moeten de opvang voor 22 juni verlaten.²

De Raad van Kerken is al jarenlang betrokken bij de zorg aan vluchtelingen, uitgeprocedeerden, en ongedocumenteerde vreemdelingen. Niet voor niets steunde zij de klacht van de CEC over het recht op voedsel, kleding en onderdak, die leidde tot de uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten in 2014.³ Enkele sleutelzinnen uit deze uitspraak waren:

- Irregularly staying persons are undeniably at risk of serious and irreparable **harm to their life and human dignity** when being excluded from access to shelter, food and clothing (paragraph 122). Denying the right to emergency assistance disproportionately restricts the life of adult irregular migrants in the Netherlands (paragraph 124).
- The provision of emergency assistance **cannot be made conditional** upon the willingness of the persons concerned to cooperate in the organisation of their expulsion (paragraph 117).

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/richtlijnen/2020/05/29/richtlijn-afbouw-en-ombouw-maatschappelijke-opvang/Richtlijn+afbouw+en+ombouw+maatschappelijk+opvang+vs+1.pdf>, 29.5.20

² <https://www.coa.nl/nl/dossiercoronavirus>

³ ECSR Complaint No. 90/2013, 1.7.14: <http://hudoc.esc.coe.int/eng?i=cc-90-2013-dmerits-en>

- The Committee is unable to consider that the denial of emergency shelter to irregularly staying individuals is an **absolutely necessary measure** for achieving the aims of the immigration policy. No indications of the concrete effects of this measure have been referred to by the Government (paragraph 121).
- **Eviction** from the shelters should be banned (paragraph 141).

Sinds deze uitspraak is er in Nederland veel geprocedeerd en geïnitieerd, met als voorlopig resultaat de pilot-LVV's (Landelijke Vreemdelingen Voorziening) in vijf gemeenten, nu nog in combinatie met BBB (Bed-Bad-Brood)-voorzieningen in een 25-tal gemeenten. Helaas zijn deze voorzieningen niet voor alle ongedocumenteerden toegankelijk, o.a. vanwege het aantal beschikbare bedden⁴, de toelatingscriteria⁵, de beperkte termijnen⁶, en het gebrek aan landelijke dekking⁷. Vanwege deze beperkingen kunnen de mensen waar we het hier over hebben, niet in een LVV of BBB terecht. Het gaat naar schatting om enkele honderden mensen in de COA-locaties die daar binnenkort moeten vertrekken, daarnaast zijn er nog ongeveer 300 ongedocumenteerden in de daklozenopvang in Amsterdam en andere grote steden.

Namens de Raad van Kerken spreken wij onze zorg uit over het op straat zetten van deze groep. Er zijn geen aanwijzingen dat de op straat zetting zal leiden tot een daadwerkelijke oplossing. Al helemaal niet nu terugkeer naar vele landen van herkomst feitelijk nog niet mogelijk is, omdat er vanwege de corona-pandemie naar veel van die landen geen vluchten gaan.

Het op straat zetten tast daarentegen wel de waardigheid van de betrokkenen aan, en heeft bovendien negatieve gevolgen voor de publieke gezondheid en de openbare orde in de betreffende gemeenten. Virologen waarschuwen dat er in het najaar mogelijk een tweede golf van besmettingen aankomt als de maatregelen te veel worden versoepeld; ook het nu op straat zetten van ongedocumenteerde migranten draagt bij aan een hoger risico op verdere verspreiding van het corona-virus, omdat het voor daklozen veel moeilijker is regels m.b.t. hygiëne en afstand houden na te leven.

Tenslotte is het op straat zetten strijdig met de nieuwe ambitie van het Kabinet om dakloosheid tegen te gaan, ingezet als antwoord op het advies van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving⁸: 'De ambitie is om dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en ervoor te zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen'.⁹

⁴ Er zijn wachtlijsten voor de LVV in Amsterdam en Utrecht.

⁵ De LVV is bijvoorbeeld niet toegankelijk voor gezinnen, mensen uit 'veilige herkomstlanden', en mensen met een zwaar inreisverbod of ongewenstverklaring.

⁶ In Rotterdam is de maximale termijn voor de LVV 6 maanden en in Amsterdam 18 maanden.

⁷ Zowel de LVV als de BBB is in principe alleen toegankelijk voor ongedocumenteerden uit de eigen regio.

⁸ <https://www.raadrvs.nl/documenten/publicaties/2020/04/21/herstel-begint-met-een-huis---dakloosheid-voorkomen-en-verminderen>, 21.4.20

⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/06/03/kamerbrief-over-een-thuis-een-toekomst-de-aanpak-van-dak-en-thuisloosheid/kamerbrief-over-een-thuis-een-toekomst-de-aanpak-van-dak-en-thuisloosheid.pdf>, 3.6.20

Al hoewel wij beseffen dat de pandemie het Kabinet voor grote uitdagingen stelt en het hier om hele complexe zaken gaat, verzoeken wij u er toch alles aan te doen om na de pandemie óók voor ongedocumenteerde daklozen een vorm van opvang beschikbaar te houden, om zo te voldoen aan de uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten.

Hoogachtend,

Drs. S.C. (Christien) Crouwel,
algemeen secretaris

Ir. J. van der Kolk,
voorzitter werkgroep Vluchtelingen